

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska
oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 676)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem opiniowanej ustawy, w myśl jej uzasadnienia (druk sejmowy 1776), jest potrzeba dostosowania obecnego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym form organizacyjno-prawnych instytucji ochrony środowiska, do rozwiązań zawartych w ustawie dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241).

Omawiana nowelizacja zakłada, iż z dniem 1 stycznia 2010 r. obecnie działające w sektorze finansów publicznych Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – otrzymają status odpowiednio państwowej osoby prawnej oraz samorządowych osób prawnych w rozumieniu art. 9 pkt 14 przywołanej powyżej ustawy o finansach publicznych.

Wyżej wymienione osoby prawne przejmą całość zadań przekształcanych funduszy celowych, a także ich nazwy.

Zgodnie z postanowieniami opiniowanej ustawy z dniem 1 stycznia 2010 r. (termin wejścia w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych określony w ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych):

- mienie, w tym nieruchomości, należności i zobowiązania państwowego i wojewódzkich funduszy celowych staną się mieniem, należnościami i zobowiązaniami odpowiednio państwowej i samorządowych osób prawnych;
- poręczenia i gwarancje udzielone przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej staną się odpowiednio poręczeniami i gwarancjami państwowej osoby prawnej i samorządowych osób prawnych;

- wymagalne zobowiązania z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej będą pokrywane odpowiednio ze środków państwowej osoby prawnej i samorządowych osób prawnych;
- akcje, udziały i obligacje posiadane przez przekształcane fundusze celowe staną się własnością odpowiednio państwowej i samorządowych osób prawnych;
- pracownicy Biura Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz biur wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej staną się pracownikami odpowiednio państwowej i samorządowych osób prawnych.

Umowy zawarte przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej z beneficjentami pomocy zachowają swoją moc do czasu ich wygaśnięcia, z tym że wynikające z umów prawa i obowiązki staną się prawami i obowiązkami odpowiednio państwowej i samorządowych osób prawnych.

Ustawa określa ponadto, iż celem działania (będącego państwową osobą prawną) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanego dalej "Narodowym Funduszem", jak również (będących samorządowymi osobami prawnymi) wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zwanych dalej "wojewódzkimi funduszami", jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie wskazanym w ustawie.

Opiniowany akt prawny zawiera także regulacje dotyczące organów Narodowego Funduszu: Rady Nadzorczej oraz Zarządu, określające sposób i tryb ustalania ich składu oraz zakres ich zadań. Analogiczne regulacje ustawa przewiduje w stosunku rad nadzorczych i zarządów funduszy wojewódzkich.

Organizację wewnętrzną Narodowego Funduszu, tryb działania jego organów określi statut nadawany Narodowemu Funduszowi przez ministra właściwego do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych. Statuty wojewódzkich funduszy, o analogicznym zakresie przedmiotowym, nadawane są w drodze uchwały przez właściwe sejmiki województw.

Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze jako państwowa i samorządowe osoby prawne będą prowadziły samodzielną gospodarkę finansową. Podstawę tej gospodarki będzie stanowił roczny plan finansowy. Szczegółowy sposób prowadzenia gospodarki finansowej określi, w drodze rozporządzenia, Rada Ministrów.

Zgodnie z postanowieniami opiniowanej ustawy nadzór nad działalnością Narodowego Funduszy sprawuje minister właściwy do spraw Środowiska, a nad wojewódzkimi funduszami właściwe zarządy województw.

Omawiana ustawa wprowadza nowe regulacje w zakresie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności określające przychody oraz zasady przeznaczania środków Narodowego Funduszu.

Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej będzie odbywało się przez:

- 1) udzielanie oprocentowanych pożyczek, w tym pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- 2) udzielanie dotacji w tym:
  - a) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
  - b) dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych,
  - c) dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji,
  - d) dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- 3) nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.

Nowelizacja przewiduje, że w budżecie państwa zostanie utworzona rezerwa celowa w wysokości odpowiadającej kwocie środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym przez Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z opiniowaną ustawą z dniem 1 stycznia 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej ulegną likwidacji, a ich środkami będą dysponować odpowiednio starostowie i wójtowie (burmistrzowie lub prezydenci miast). Dotychczasowe tytuły przychodów gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu opłat i kar – w dotychczasowych proporcjach – będą stanowiły dochody budżetów odpowiednio gmin i powiatów.

Należności i zobowiązania powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej staną się odpowiednio należnościami i zobowiązaniami budżetów gmin albo budżetów powiatów.

Poza przedstawionymi powyżej najistotniejszymi rozwiązaniami opiniowany akt prawny wprowadza zmiany w następujących ustawach:

- 1) z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.);

- 2) z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.);
- 3) z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. nr 89, poz. 625, z późn. zm.);
- 4) z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607);
- 5) z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.);
- 6) z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Dz. U. Nr 213, poz. 1800, z późn. zm.);
- 7) z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539, z późn. zm.);
- 8) z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.);
- 9) z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263 oraz z 2005 r. Nr 175, poz. 1458 i Nr 203, poz. 1683);
- 10) z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 281, poz. 2784 oraz z 2008 r. Nr 199, poz. 1227);
- 11) z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, późn. zm.);
- 12) z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 78, poz. 684, z późn. zm.);
- 13) z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.);
- 14) z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 130, poz. 1070).

Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2010 r., z wyjątkiem:

- przepisu dotyczącego ustalania przez zarządy województw szczegółowych warunków wynagradzania członków rad nadzorczych wojewódzkich funduszy za udział w pracach rady, który wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2010 r.,
- regulacji w zakresie utworzenia w budżecie państwa rezerwy celowej (o której była mowa powyżej), oraz uchylecia dotychczasowego ust. 1c w art. 411 ustawy – Prawo ochrony środowiska, która to regulacja wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 51. posiedzeniu w dniu 9 października 2009 r. Projekt ustawy został wniesiony do łaski marszałkowskiej z inicjatywy rządowej (druk sejmowy nr 1776). Pierwsze czytanie odbyło się na 39. posiedzeniu Sejmu w dniu 3 kwietnia 2009 r. Po pierwszym czytaniu prace nad projektem prowadziły: Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

W trakcie drugiego czytania (druk sejmowy nr 2352), które miało miejsce na 51. posiedzeniu Sejmu w dniu 7 października 2009 r. zostało zgłoszonych 6 poprawek, w związku z czym projekt ustawy ponownie został skierowany do komisji w celu ich rozpatrzenia. Komisje rekomendowały przyjęcie 5 poprawek (druk sejmowy nr 2352-A).

Podczas trzeciego czytania Sejm przychylił się do części zgłoszonych poprawek (5). Poprawki te dotyczyły m. in. wprowadzenia przepisu, iż finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje przygotowanie dokumentacji przedsięwzięć, które mają być finansowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi; dodania przepisów przejściowych w ustawie o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz terminu dostosowania uchwał budżetowych powiatów i gmin na rok 2010 do przepisów opiniowanej ustawy. Ostatnia z przyjętych poprawek wprowadziła nowe regulacje w zakresie wejścia ustawy w życie, wprowadzając omówione w pierwszej części opinii wyjątki.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Mirosław Reszczyński

legislator